



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Juni og Juli **1875**

ved

## Molde

Latingymnasium og Middelskole.

1. **Kongelige Resolutioner og Departements-Skrivelser** vedrørende Skoleloven af 17 Juni 1869 og i Henhold dertil udfærdigede Reglementer. Ved Rektor.
2. **Efterretninger om Skolen i Skoleaaret 18<sup>74</sup>/75**, ved Rektor A. Brinchmann.

# Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Juni og Juli **1875**

ved

## Molde

Latingymnasium og Middelskole.



1. **Kongelige Resolutioner og Departements-Skrivelser** vedrørende Skoleloven af 17 Juni 1869 og i Henhold dertil udfærdigede Reglementer. Ved Rektor.
2. **Efterretninger om Skolen i Skoleaaret 18<sup>74</sup>/<sub>75</sub>**, ved Rektor A. Brinchmann.



# I.

## Kongelige Resolutioner og Departementsskrivelser

vedrørende Skoleloven af 17 Juni 1869 og  
i Henhold dertil udfærdigede Reglementer.

1. Resol.  $\frac{9}{1}$ 70. (Om Privatlegater og Udlaan af Skolernes Midler.)
2. Resol.  $\frac{18}{6}$ 70. (Om den valgfrie Del af Naturkundskaben.)
3. Skr.  $\frac{29}{6}$ 70. (Om Undervisningsplan for Middelskolen.)
4. Resol.  $\frac{4}{7}$ 70. (Om Inspektion af Gymnastik og Vaabon-øvelser.)
5. Skr.  $\frac{28}{10}$ 70. (Om Forstanderskabets Forhold til Rektor og Lærere.)
6. Resol.  $\frac{20}{4}$  72. (Reglmt. for Middelskolens Afgangsexamen.)
7. Skr.  $\frac{30}{6}$ 73. (Om Skriveundervisningen.)
8. Skr.  $\frac{13}{1}$ 74. (Om Undervisningsplan for Gymnasterne.)
9. Skr.  $\frac{30}{1}$ 74. (Om Arithmetikundervisningen i Gymnasierne.)
10. Skr.  $\frac{21}{2}$ 74. (Om den historiske Undervisning i Gymnasierne.)
11. Skr.  $\frac{22}{6}$ 74. (Om Karakterer ved Middelskolens Afgangsexamen.)
12. Resol.  $\frac{24}{11}$ 74. (Om Religion ved Middelskolens Afgangsexamen.)

## 1.

### **Kgl. Resol. af 3 Januar 1870.**

1. At det naadigst paalægges Deptmt. for Kirke og Undervisningsvæsenet fra 1ste Januar 1870 at overtage det i Fundatserne for forskjellige til Bedste for lærde Skoler stiftede Privatlegater de hidtil bestaaende Skole-Eforater tillagte Hverv at fordele eller approbere Fordelingen af Stipendier.
2. at i Henhold til Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 §§ 51 og 52 Udlaan af Skolernes Midler blive at foretage af Skoleforstanderskaerne med Approbation af vedkommende civile Overøvrighed, der ogsaa har at give Obligationerne for de udlaante Midler Paa- tegning om, at de ikke uden hans Samtykke kunne opsiges, transporteres eller udbetales.

## 2.

### **Kgl. Resol. af 18 Juni 1870.**

At det i Henhold til Lov om off. Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869 § 9 naadigst bestemmes, at Omfanget af den Del af

Naturkundskaben, hvori Undervisningen i Middelskolerne skal være valgfri, fastsættes i Overensstemmelse med det Forslag, som derom er afgivet af den under 14de Februar 1865 til at tage under Overveielse og afgive Forslag til en forandret Ordning af det høiere Skolevæsen naadigst nedsatte Kommission. (Kommissionens Skrift I, Pag. 318).

### 3.

#### **Cirkulær-Skrivelse fra Underv. Depart. af 29 Juni 1870.**

Til Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for Skoleforstanderskabet og Skoleraadet meddeles herved, at Departementet i Henhold til § 19 i Lov om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse af 17 Juni 1869 har vedtaget det i den kongelige Undervisningskommissions Skrift — *1 Del S. 313—319 — indeholdte Udkast som gjældende Undervisningsplan for Middelskolen*, efterat følgende Forandringer ere foretagne i Udkastet:

1. De forskjellige alternative Forslag om Valg af latinske Forfattere, der ere fremsatte S. 250 og 288 i Kommissionens Skrift opstilles til frit Valg for hver enkelt Skole.
2. I Undervisningsplanen for Historie i 1ste Klasse tilføies til Slutningen: «i Forbindelse med Læsning af historiske Fortællinger.»
3. I Undervisningsplanen for «Mathematiske Fag» udelades under 3die Klasse Ordene: «Positive og negative Størrelser» og under

4de Klasse: «med en og to ubekjendte», medens der under 5te Klasse efter Ordene: «Ligninger af første Grad» tilføies: «med en eller flere ubekjendte.»

Departementet skal forøvrigt bemærke, at ligesom den ved mange Skoler stedfindende Forening af etaarige Klasser til toaarige nødvendiggjør Modifikationer i den under Forudsætningen om etaarige Klasser affattede almindelige Undervisningsplan, saaledes antages ogsaa den Omstændighed, at Disciplene ved Optagelsen i Middelskolerne utvivlsomt ville komme til ved nogle Skoler i Regelen at staa paa et høiere Trin af Udvikling end ved andre Skoler, alt efter Beskaffenheden af den forberedende Undervisning, hvortil der paa de forskjellige Steder har været Anledning, at ville bevirke, at Disciplenes Fremadskridning i de lavere Klasser kan og bør blive noget raskere ved nogle Skoler end ved andre. Departementet vil derfor have Undervisningsplanen betragtet ikke som indeholdende Forskrifter, der strengt skulle følges i alle Enkeltheder, men som en Fremstilling af en hensigtsmæssig, vel ordnet og jevnt fremadskridende Undervisningsmaade, der er opstillet til Veiledning og til Efterfølgelse i det Væsentlige, og som derhos har den Bestemmelse gennem en nærmere Indgaaen i Enkelthederne at betegne Maalet for og Omfanget af Undervisningen i de forskjellige Fag paa en nøiagtigere og noget mere anskuelig Maade end det har kunnet ske gennem Lovens i store og almindelige Træk givne Betegnelser deraf. Særlig antages nogen Afvigelse fra Undervisningsplanens

Bestemmelser for de høiere Klasser at ville blive nødvendig for de første Aars Kuld af Disciple, som ikke have modtaget sin tidligere Uddannelse efter den for Middelskolens lavere Klasser vedtagne Undervisningsplan.

Medens det saaledes ikke kræves, at Undervisningen skal i enhver Enkelthed indrettes i Overensstemmelse med Undervisningsplanens Anordning, skal man have DHrr. Rektorer anmodede om at affatte den Beretning om, hvad der i de forskjellige Fag er gennemgaaet i hver enkelt Klasse, der bør udgjøre en Del af den aarlige Indberetning om Skolens Virksomhed, som hver af dem vil have at indsende til Departementet senest to Maaneder efter Undervisningens Begyndelse i det nye Skoleaar, i væsentlig Overensstemmelse med den Form hvori Undervisningsplanen er affattet, saa at det ved Beretningens Jevnførelse med denne let vil kunne bemærkes, hvilke Afgivelser fra Planens Bestemmelser have fundet Sted. Man vil da senere, naar hensigtsmæssigere, for Middelskolerne specielt udarbejdede Lærebøger gennem nogen Tid have været benyttede, kunne tage Undervisningsplanens Enkeltheder under fornyet Overveielse.

Ved at meddele Ovenstaaende finder Departementet her at burde gjentage den Anmodning, man i Rundskrivelsen af 24de November forrige Aar henvendte til Skolernes samtlige Lærere, at de ville gjøre sig bekjendte med de til enhver Tid forhaandenværende Lærebøger i de Fag, hvori de besidde fornøden Indsigt, og ved Valget af Skolebøger, som de anbefale til Benyttelse, holde sig skarpt for Øie, at Lærebogen



ikke bør indeholde en større Stofmængde end fornødent for Opnaaelsen af Skolens Øiemed med Fagets Optagelse og heller ikke ved sin Fremstillings Form byde Disciplene større Vanskeligheder ved Tilegnelsen end som stemmer med disses Udviklingstrin. Men ved at anbefale Valget af Lærebøger med et sterkt begrændset Udvalg af Lærestof vil Departementet ikke have fraaadet, men maa tværtimod betegne det som hørende med til en vækkende og dannende Undervisning, at Læreren efter Fagets Beskaffenhed og den Anledning, som Lærebogen tilbyder, ved mundtligt Foredrag eller ved Oplæsning for eller af Disciplene dels meddele disse flere Kjendsgjæringer, som dog ialfald ikke ved Examinerne bør kræves erindrede, dels stundom ogsaa fører dem ind i dybere Opfatninger af Kjendsgjæringerne end de, som indeholdes i Lærebøgerne. Overhovedet maa Departementet betegne det som en Betingelse ikke alene for at Overlæsselse og Overanstængelse af Disciplenes Kræfter kan undgaaes, men ogsaa for at den høiere Skole under dens nu vedtagne nye Ordning skal i det Hele kunne virke til fuldt Gavn for den tilvoxende Slægt, at den nye Undervisningsplan bliver gennemført i den Aand, hvori den er udarbejdet, og som findes udtalt ikke alene i Planens egne Bestemmelser, men ogsaa i den kongelige Kommissions Bemærkninger om Undervisningens Maal, Midler og Methode, hvorved Departementet forudsætter, at ikke alene Skolernes Bestyrere, men ogsaa deres øvrige Lærere ville have gjort sig bekendte.

## 4.

**Kgl. Resol. af 4 Juli 1870** (i Uddrag).

«At Deptmt. for Undervisningsvæsenet bemyndiges til at lade Undervisningen i Gymnastik og Vaabenøvelser . . . . inspicere af en Mand med særlig Uddannelse i denne Retning . . . . .»

Ved Meddelelse af denne Resol. anmoder Deptmt. i Skr. af 29 August s. A. Rektor om, naar Gymnastikinspektøren henvender sig til ham, efter Aftale med denne at træffe de fornødne Foranstaltninger til, at Inspektionen kan foregaa paa hensigtsmæssigste Maade.

## 5.

**Skr. fra Deptmt. til Forstanderskabet af 28 Oktbr. 1870.**

Da der ved et Par Skoler er opstaaet Meningsforskjel mellem Skolens Rektor og Forstanderskab om Grændserne for dettes eller dets enkelte Medlemmers Myndighed, finder man at burde tilstille Forstanderskabet Gjenparter af Departementets i disse Anledninger udfærdigede Skrivelser, som hoslagt følge.

**a. af 4 Oktbr. 1870.**

Ved at tilbagesende de med Forsts. Skr. af 24 f. M. modtagne Bilag skal Deptmt. i Anledning af Rektorens Forespørgsel i Skr. af 9 f. M. meddele, at Deptmt. antager, at Forstanderskabet, som ifølge § 51 i Lov af 17 Juni 1869 bør til enhver Tid have noie Kjendskab til Skolens Undervisning og Disciplin, og som, forsaavidt

det maatte finde Noget at bemærke ved samme, har at henvende sig til Rektor eller i fornødent Fald til Overbestyrelsen, maa kunne fremkomme med Bemærkninger over en Lærers Forhold i disciplinær Henseende og, om det saa finder hensigtsmæssigt, ogsaa give sine Bemærkninger Formen af en Anmodning til Skolens Rektor om, at han som saadan vil for angjældende Lærer udtale sin Misbilligelse af hans Forhold. Derimod antager Deptmt., at Forstanderskabet, hvis Rektoren ikke deler dets Flerheds Opfatning, ikke kan paalægge Rektoren at udtale for Læreren dets Misbilligelse af hans Forhold. Saafremt Forstanderskabet efterat have erfaret, at Rektoren ikke vil udtale Misbilligelse af Læreren Forhold, fremdeles finder, at Videre bør foretages i Sagen, antages et af de i Loven forudsatte Tilfælde at indtræde, i hvilke det bliver fornødent for Forstanderskabet at henvende sig til Overbestyrelsen.

**b. af 28 Oktbr. 1870.**

I Anledning af en fra Skolens Rektor modtagen Skrivelse af 10 d. M. og en med samme følgende Udskrift af Forstanderskabets Beslutning af 26 f. M. meddeles til Efterretning, at Departementet anser ethvert Medlem af Forstanderskabet berettiget til til enhver Tid at have Adgang til at overvære Undervisningen i Skolen. Men ligesom det samlede Forstanderskab, ifølge Skolelovens § 51, har, forsaavidt det maatte finde Noget at bemærke ved Skolens Undervisning og Disciplin, at henvende sig ikke direkte til vedkommende Lærer, men til Skolens Rektor eller i fornødent Fald til Overbestyrelsen,

saaledes kan endnu mindre det enkelte Medlem af Forstanderskabet antages at have Ret til at udøve nogen Myndighed i Skolens Anliggender eller overhovedet til at henvende Bemærkninger eller Forestillinger direkte til de enkelte underordnede Lærere. Forøvrigt anser Deptmt. det for at være en Følge af det Forhold, hvori Loven stiller saavel Skolen i det Hele som dens underordnede Lærere til Skolens Rektor, at Forstanderskabets Medlemmer gjøre denne Meddelelse derom hver Gang, naar de agte at overvære Undervisningen i en Klasse.

(Hermed følger en Gjenpart af ovenindtagne under a. meddelte Skr. til en anden Skoles Forstanderskab af 4. d. M.)

## 6.

**Kgl. Resol. af 20 April 1872.**

### **Midlertidigt Reglement for Aliddekskolens Afgangsexamen.**

§ 1. Aarsexamen for Middelskolens øverste Klasse er tillige denne Skoles Afgangsexamen.

Ved denne have Examinanderne dels skriftlig dels mundtlig at gjøre Rede for de Kundskaber og Færdigheder, som ifølge Lov af 17de Juni 1869 og den af de høiere Skolers Overbestyrelse i Henhold til samme Lov anordnede Undervisningsplan ere Maalet for Middelskolens Undervisning. De have derhos Adgang til at blive examinerede i de valgfrie Fag.

§ 2. Disciple af en offentlig Skole ere, naar de have fuldendt dens Kursus, uden nogen Anmeldelse

berettigede til at fremstille sig til Skolens Afgangsexamen.

Privatister, som ønske at underkaste sig Afgangsexamen ved en Middelskole, maa være anmeldte for Skolens Rektor to Maaneder, før end Examen skal begynde. Dog behøver i indeværende Aar Anmeldelse kun at ske to Uger før Examen. Som Privatist betragtes enhver, som i sidste Skoleaar ikke har været Discipel af en til at afholde Middelskolens Afgangsexamen berettiget Skole. En af en saadan Skole i Skoleaarets Løb udgaaen Discipel kan kun med Samtykke af Skolernes Overbestyrelse stedes til en Middelskoles Afgangsexamen.

For at en Anmeldt skal kunne stedes til Examen, maa han have fremlagt for Skolens Rektor:

1. Attest, som viser, at han har fyldt sit 14de Aar.
2. Vidnesbyrd om at hans Sæder ere ufordærvede; hvis han tidligere har været Discipel af nogen offentlig eller anden til at afholde Middelskolens Afgangsexamen berettiget Skole, kræves Vidnesbyrd fra samme.
3. Forsaavidt han er under 18 Aar gammel, Vidnesbyrd fra en Mand, der i den senere Tid har ledet eller væsentlig deltaget i hans Undervisning, om at han er i Besiddelse af den fornødne Udvikling og Modenhed.
4. Kvitteing fra Skolens Kasserer for at have erlagt det i Lov af 17de Juni 1869 § 56 bestemte Gebyr.

Hvis der melder sig saa stort Antal, at Skolen ikke kan udføre deres Examination i den foreskrevne Tid, gjør Rektor strax ved Anmeldelsesterminens Udløb Indberetning derom til Skolernes Overbestyrelse, som enten henviser de sidst Anmeldte til andre Skoler eller beskikker Hjælpeexaminatorer.

- § 3. Afgangsexamen skal, saafremt Skolernes Overbestyrelse ikke anderledes har bestemt, begynde den 15 Juni eller, hvis denne falder paa en lovbestemt Ferie dag, da paa første Skoledag derefter; den skal afsluttes senest samtidig med den øvrige Skoles Examen.

Rektor fastsætter, i hvilken Orden og paa hvilke Dage der skal examineres i de forskjellige Fag, forsaavidt Overbestyrelsen ikke derom har meddelt fornødne Forskrifter.

- § 4. Ved Middelskolens Afgangsexamen gives følgende skriftlige Opgaver:

1. En Opgave i Modersmaalet.
2. En tysk Stil.
3. En latinsk Stil for Latinlinien og en engelsk Stil for Engelsklinien.
4. Nogle Opgaver i Tal- og Bogstavregning samt Konstruktionstegning.

Ved de under No. 2 og 3 omhandlede Besvarelser kan Ordbog benyttes og ved den latinske Stil tillige Grammatik. Kun de Ordbøger og Grammatiker, som af Skolernes Overbestyrelse ere anerkjendte som hensigtsmæssige til denne Anvendelse, kunne tillades benyttede. Til hver Besvarelse tilstaaes en Tid af indtil 4 Timer.

Hvis der fra Overbestyrelsen er tilstillet Sko-

len Opgave i noget Fag, aabnes den ved Examinens Begyndelse paa den for Faget bestemte Dag i Overvær af to Lærere.

Naar Opgave ikke er tilstillet fra Overbestyrelsen, vælges den af Rektor efter Forslag fra Læreren i Faget og en eller flere Censorer.

- § 5. Tilsynet med Examinanderne under den skriftlige Examen føres, forsaavidt Overbestyrelsen ikke har givet de derom fornødne Forskrifter, paa den Maade, som Skolens Rektor bestemmer.

Enhver af de skriftlige Besvarelser bedømmes af Læreren i Faget og mindst en Censor, som vælges af Rektor helst blandt Skolens øvrige Lærere.

Er Censor tilforordnet af Overbestyrelsen eller Skolens Rektor selv censurerer, behøver han ikke at tilkalde en anden Censor.

- § 6. For at bestaa ved den skriftlige Prøve kræves, at der ikke for noget af de fire skriftlige Arbejder gives en Karakter, der er under Temmelig godt (4). Dog kan man bestaa med Maa-deligt (5) for en af Opgaverne under No. 2, 3 eller 4, naar Middeltallet af Charaktererne for de tre øvrige Besvarelser er mindst rent Godt (3, 0).

De Examinander, der erholde ringere Charakterer, have ikke Adgang til den mundtlige Prøve.

- § 7. Ved den mundtlige Prøve examineres i følgende Fag:

Religion,  
 Modersmaal,  
 Latin eller Engelsk,  
 Tydsk,  
 Historie,  
 Geografi,

Naturkundskab,  
Regning og Geometri.

Derhos have Examinanderne Adgang til at fordre sig examinerede i Fransk og i den i Undervingsplanen som valgfri betegnede Del af Naturkundskaben. Naar denne Del af Faget medtages, gives to Charakterer i Naturkundskab, en i Naturlære og en i Naturhistorie.

Ved enhver Examination skal der være mindst 1 Censor.

- § 8. Examinanderne af Latinlinien skulle udarbejde en og Examinanderne af Engelsklinien to Prøvetegninger. Disse kunne, hvis Skolens Rektor finder det hensigtsmæssigt, udføres før Begyndelsen af den skriftlige Prøve. Derhos skulle Examinanderne af Engelsklinien fremlægge til Bedømmelse de i det sidste Aar udførte Tegninger, der for Privatisternes Vedkommende maa være forsynede med Vidnesbyrd om, at de ere udførte af dem selv. Charakteren for disse Arbejder slaaes sammen med Charaktererne for Prøvetegningerne til en Fællescharakter for Tegning, der medtages ved Beregningen af Hovedcharakteren.

Den Charakter, som gives Examinander af Latinlinien for Prøvetegningen, opføres paa Charakterlisten men uden at tages med ved Beregningen af Hovedcharakteren.

Enhver Examinand skal udarbejde en Prøveskrift. For denne sammenholdt med Skriften i de øvrige indleverede Examensarbejder gives ham en Charakter, som tages med ved Beregningen af Hovedcharakteren.



- § 9. Charaktererne betegnes og Hovedcharaktererne beregnes paa den nu brugelige Maade. For at bestaa Prøven kræves, at Hovedcharakteren ikke er under  $3\frac{1}{4}$ , og at ingen af Specialcharaktererne for Sprog eller Videnskaber er under Maadeligt. Dog har en Examinand, der har faaet Slet i et Fag, naar hans Hovedcharakter er mindst rent godt, Adgang til inden et halvt Aars Forløb at fremstille sig til fornyet Prøve i dette Fag. Hvis han ved denne Prøve opnaar mindst Charakteren Godt, er han berettiget til at erholde Modenhedsvidnesbyrd.
- § 10. Middelskolernes Rektorer indsende Beretninger om Prøvens Udfald til Skolernes Overbestyrelse.
- § 11. Ovenstaaende Bestemmelser blive ved de kommunale og private Skoler, som Kongen har tilstaaet Ret til at afholde Afgangsexamen med samme Virkning som offentlige Middelskoler, at anvende med de Modifikationer, som Skolernes Overbestyrelse maatte bestemme.

## 7.

**Cirkular-Skr. fra Deptmt. af 30. Mai 1873** (i Uddrag).

. . . . . Naar Skriveundervisningen ifølge Undervisningsplanen skal ophøre med Middelskolens 4de Klasse, da har det været Forudsætningen, at Disciplenes skriftlige Arbejder i de høiere Klasser undergives stadig Kontrol ogsaa fra kalligrafisk Synspunkt og tildels endog Skrive lærerens Bedømmelse, en Fremgangsmaade, som

Deptmt. derfor maa anbefale befulgt ogsaa for det Tilfælde, at der skulde findes Grund til at henlægge en Undervisningstime til Skrivning i en eller flere af Middelskolernes høiere Klasser.

## 8.

**Skr. fra Deptmt. af 12 Januar 1874** (i Uddrag).

. . . . . Rektor bemyndiges til — med de Tillem্পninger, der følge af de i selve Loven indeholdte Ændringer — indtil Videre i det Væsentlige at befølge ved Undervisningen i Gymnasierne det af den kgl. Kommission udarbejdede Udkast til Undervisningsplan for samme, der findes trykt i Kommissionens Skrift I, Side 320 fig.

## 9.

**Skr. fra Deptmt. af 30 Januar 1874.**

Man skulde herved bringe til Hr. Rektorens Kundskab, at det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og det akademiske Kollegium paa given Anledning har afgivet den Erklæring, at den Række Sætninger, der i Dr. O. J. Brochs Lærebog i Arithmetik og Algebraens Elementer, 3die Oplag, er fremstillet i No. 357 — 359 og 395 — 396, kan udgaa af hvad der fordres af Latingymnasiaster til Examen artium, og at de altsaa kunne overspringes ved Undervisningen i Latingymnasierne, hvorimod de fremdeles bør fordres af Realgymnasiaster.

## 10.

**Skr. fra Deptmt. af 21 Febr. 1874.**

Deptmt. skal herved underrette Hr. Rektoren om, at man i Anl. af en modtagen Forespørgsel, i Skr. af D. D. har meddelt Rektoren ved Christiansands Kathedralskole, at Deptmt. bifalder, at den i Skolelovens § 15 A. 6 omhandlede Kundskab i et af de store europæiske Kulturfolks Historie, saalænge endnu ingen passende Lærebøger i samme forefindes i vor Literatur, meddeles efter vedkommende Afsnit i Professor Daas Lærebog i Verdenshistorie med de fornødne Tilfæielser gennem Lærerens mundtlige Foredrag, ligesom man heller Intet vil have at erindre mod, at L. Daaes og S. Petersens samt Blochs og Thriges Lærebøger benyttes i samme Øiemed og paa samme Maade.

Forsaavidt Skolens Rektor med Skoleraadet maatte finde, at det ikke bør paalægges Eleverne at anskaffe disse nævnte større og kostbarere Lærebøger blot for det i samme indeholdte enkelte Folks Historie, har Deptmt. antaget, at det kan tilstedes, til Grund for omhandlede Undervisning at lægge den Lærebog i Verdenshistorie (Nissens eller Nissens og Daaes), som Gymnasial-Eleven har gjort Rede for ved Middelskolens Afgangsexamen, i hvilket Tilfælde det formodentlig vil blive endnu mere fornødent at diktere Eleverne Momenter til Oversigt og til Støtte under Foredragene.

Som Hjælpekilder for Læreren ved den mundtligt udfyldende Undervisning har Deptmt. anbefalet

for *Frankrigs Historie*: *Duruy*, *Histoire de France*,  
 for *Englands*: *Knight*, *Popular history of England*,  
 for *Tydsklants*; *Vedkommende Afsnit i Webers Allgemeine Weltgeschichte* (største Udgave, endnu ikke fuldstændig udkommen).

## II.

### Skr. fra Deptmt. af 22 Juni 1874.

. . . . Deptmt. forstaaer Reglementet for Middelkolens Afgangsexamen saaledes, at kun hele Karakterer kan gives ved nævnte Examen. Derimod antages der Intet at være til Hinder for, at Censorerne under Censuren anvende Karakterbetegnelser med Brøk, idet man anser det utvivlsomt, at naar den ene Censor giver 3.<sub>5</sub> eller endog 3.<sub>1</sub> og den anden 4.<sub>0</sub>, bliver som endelig Karakter at opføre *Temmeliggodt* (4), medens 3.<sub>0</sub> af den ene Censor og 4.<sub>0</sub> af den anden giver *Godt* (3).

## 12.

### Kgl. Resol. af 24 Novbr. 1874.

At § 7 i det ved kgl. Resol. af 20 April 1872 udfærdigede midlertidige Reglement for Middelkolernes Afgangsexamen gives følgende Tillæg: «Forpligtelsen til at underkaste sig Prøve i Religion, gjælder kun dem, der tilhøre Statskirken».

## II. Efterretninger om Skolen

i

Skoleaaret 1874—75.

Da Molde Skoles Omordning efter Lov af 17de Juni 1869 vil være gennemført ved indeværende Skoleaars Udgang, idet den sidst tilbageværende Klasse efter den ældre Ordning (3die Latinklasse *b*) bortfalder, turde det være betimeligt at give et kort Omrids af dens fra næste Skoleaar fuldt indtrædende nye Organisation.

Skolen vil herefter indbefatte:

1. Middelskole med 6 Klasser, hvoraf de tre øverste falde i to Linier: *Engelsklinien* og *Latinlinien*, der begge afsluttes med en Afgangsexamen (6te Klassen Aarsexamen). Middelskolens Afgangsexamen berettiger til og betinger Optagelse i forskellige høiere Undervisningsanstalter, ligesom den er et lovbestemt Gjennemgangsled for dem, der fremstille sig til Universitetets Examen artium. Efter bestaaet Afgangsexamen paa Latinlinien gaaes over i
  2. Latingymnasiet med 3 Llasser; fra den øverste (3die) gaaes umiddelbert over til Examen artium.
- Om Undervisningsfagene og Timefordelingen inden hver Klasse af de to Skolearter henvises for de 8 første Skoleaars Vedkommende til nedenstaaende Aarsberetning. Latingymnasiets øverste Klasse træder først i Virksomhed ved næste Skoleaars Begyndelse i førstkommende August Maaned og omfatter de

samme Fag med væsentlig den samme Timefordeling som i 2den Klasse.

## Skolepenge.

I Middelskolen				
1ste Klasse.....	16	Spd.	}	samt Indskrivningspenge engang for alle... 2 Spd.
2den — .....	20	—		
3die — .....	20	—		
4de — .....	28	—		
5te — .....	32	—		
6te — .....	32	—		
I Latingymnasiet			}	do. do.... 4 —
I.....	36	—		
II.....	36	—		
III.....	36	—		

Indskrivningspenge erlægges ikke for Disciple, som indtræde umiddelbart fra en anden offentlig Middelskole eller et andet Gymnasium.

For Brødre, der samtidig besøge Skolen, beregnes Skolepengene saaledes:

Den af Brødrene, der tilhører den høiest betalende Klasse, erlægger det fulde Beløb; for den næsthøiest betalende fragaar en Fjerdedel og for den tredie Halvdelen. Fjerde osv. Broder betaler Intet.

Skolen har fire Gratistpladse, der aarlig uddeles som hele eller halve; desuden uddeles i hvert Aars December til en «trængende og værdig Elev» Renterne af «Amtmand Krogs Legat» med  $13\frac{2}{3}$  Spd.

I Skoleaaret, der regnes fra 1ste Juli, skal der gives følgende Ferier: 1. Sommerferier, en Maaned efter den offentlige Exameus Slutning. 2. Juleferier, fra 22de December til 8de Januar, begge iberegne. 3. Paaskeferier, fra Dagen før Skjærthorsdag

til paafølgende Tirsdag, begge iberegnete. 4. Piutseferier, fra Piutseaften til paafølgende Tirsdag, begge iberegnete. 5. Følgende enkelte Dage: Eftermiddagene før Bededag og Kristi Himmelfartsdag, Fastelavns-Mandag, St. Hansdag, 17de Mai, Kongens Fødselsdag, og to Dage før Examen. Rektor kan derhos tilstaa en Fridag hver Maaned. Desuden kan han i særegne Tilfælde tilstaa yderligere Frihed fra den daglige Undervisning.

Den daglige Undervisningstid er fra 8 til 2, med nogle Minuters Mellemlum ved hvert Time-skifte; af Timen mellem 11 og 12 er den ene Halvdel fri, den anden benyttes til Gymnastik, vexelvis for Skolens to Gymnastikpartier.

I hvert Skoleaar anvendes 1 Uge i Sammenhæng eller fordelt i to eller tre Terminer til Gymnastik og militære Øvelser.

## A. Skolens Forstanderskab

bestaar af:

Rektor	} ex officio.	} valgte af Kommunebestyrelsen den 5 Marts 1875.
Byfoged		
Sagfører L. Leth		
Sognepræst L. Fabritius	}	
Capitaine J. M. Sørlye		

## B. Skolens Lærere,

*deres Fag og ugentlige Undervisningstimer.*

1. Brinchmann, Alexander, Rektor; født 1826; Ex. art. 1842, Ex. philos. 1843, Ex. philol. 1849, alle med Laud. Adjunkt ved Molde Skole fra 1849 til 1859. Skolens Rektor fra 1859.



Græsk i 3 L*).....	7	Timer.
— i 2 G .....(6)**	7	—
Latin i 2 & 1 G .....	4	—

18 Timer.

Klasseforstander i Latingymnasiets 2den Klasse.

2. Feilberg, Karl Frederik, Overlærer; født 1828; Ex. art. 1846, Ex. philos. 1847, Ex. philol. 1853, alle med Laud. Adjunkt ved Kristiansands Skole fra 1854 til 1863; Overlærer ved Molde Skole fra 1864.

Latin i 3 L.....	9	Timer.
— i 2 & 1 G .....	6	—
— i 6 M. L.....	3	—
Norsk i 3 L.....	3	—
Historie i 2 & 1 G.....	3	—

24 Timer.

Klasseforstander i 3die Latinklasse.

3. Larsen, Fortescue Gregg, Overlærer; født 1838; Ex. art. 1856, Ex. philos. 1857; Reallærereksamen 1862, alle med Laud. Adjunkt ved Kristiansunds Skole fra 1864 til 1874. (Fuldstændigere Personalia se Kristiansunds Skoles Indbydelsesskrift 1865). Overlærer ved Molde Skole fra 1ste Aug. 1874. Tiltraadte sit Embede her først efter tilen- debragt Hverv som Censor ved Ex. art. 1874 (15de Sept.); i Mellemtiden vikarierede Lieutn. Sending.

Mathematik i 3 L.....	2	Timer.
— i 2 & 1 G ...	3	—
— i 6 & 5 M ...	5	—
— i 4 & 3 M ...	6	—

\*) 3 L. betegner sidste (ou udgaaende) Aarshold af den ældre Lærskole; G. Klasse af Latingymnasiet; M. Middelskole- klasse, L. Latinlinie, E. Engelslinie.

\*\*\*) 6 i andet, 7 i første Halvaar.

Naturkundskab i 6 & 5 M.	3	Timer
— i 4 & 3 M.	2	—
— i 2 M. ....	2	—
Geografi i 5 M. ....	1	—

24 Timer.

Klasseforstander i 6 & 5 Middelskoleklasse Latinlinie.

4. **Sommerschild, Henrik Lorentz**, Adjunkt, født 1815; Ex. art. 1835, Ex. philos. 1836; Ex. theol. 1840, alle med Haud. Adjunkt ved Molde Skole fra 1850.

(Tillige Skolens Kasserer.)

Religion i 3 L. ....	2	Timer.
— i 2 & 1 G. .... (2)*	1	—
— i 6 & 5 M. ....	2	—
— i 4 & 3 M. ....	2	—
— i 2 & 1 M. ....	3	—
Engelsk i 4 M. E. ....	6	—
Fransk i 6 M. ....	3	—
Geografi i 4 & 3 M. ....	3	—
— i 2 & 1 M. ....	3	—

25 Timer.

Klasseforstander i Middelskolens 4de Klasse.

5. **Owren, Tobias Annæus**, Adjunkt; født 1831; Ex. art. 1850, Ex. philos. 1851, Ex. philol. 1858, alle med Laud. Adjunkt ved Molde Skole fra 1859.

Norsk og Oldnorsk i 2 & 1 G.	4	Timer
Latin i 6 M. L. ....	4	—
— i 4 M. L. ....	7	—
Græsk i 1 G. ....	7	—
Historie i 3 L. ....	3	—

25 Timer.

Klasseforstander i Latingymnasiets 1ste Klasse.

\*) 2 i 2det og 1 i 1ste Skolehalvaar.

6. Lassen, Hartvig Marcus Reginus Theodor, Klasse-  
lærer; født 1824; Ex. art. 1843 og Ex. philos.  
1844, begge med Laud. Lærer ved Molde Skole  
fra 1871.

Engelsk	i 3 L	.....	2	Timer.
—	i 2 G	.....(3)*	2	—
—	i 6 & 5 M	E....	6	—
Fransk	i 3 L	.....	2	—
—	i 2 & 1 G	.....	2	—
Tydske	i 3 L	.....	1	—
—	i 6 & 5 M	.....	3	—
—	i 4 & 3 M	.....	3	—
—	i 3 M	.....	2	—
Historie	i 6 & 5 M	.....	3	—

26 Timer.

Klasseforstander i 6 & 5 Middelskoleklasse En-  
gelsklinie.

7. Hansen, Henrik Reinhardt, Klasselærer; født 1844,  
Premierløjtnant, Officier fra 1866. Lærer ved  
Molde Skole fra 1873.

(Tillige Gymnastiklærer.)

Tegning	i 6 & 5 M. E.	.....	1	Time.	} 12 Timer.
—	i 4 M. E.	.....	1	—	
Tegning og Skrivning	i 3 M.	.....	3	—	
—	i 2 &	.....	5	—	
1 M	.....	.....	5	—	
Regning	i 2 & 1 M	.....	4	—	
Fransk	i 5 M	.....	3	—	
Historie	i 4 & 3 M	.....	3	—	
—	i 2 & 1 M	.....	3	—	
Geografi	i 3 L	.....	1	—	
—	i 6 M	.....	1	—	

\*) 3 i 2det og 2 i 1ste Skolehalvaar.

Gymnastik i alle Klasser..... 6 —  
 29 Timer.

Klasseforstander i Middelskolens 3die Klasse.

8. **Winger, Søren Albert**, Klasselærer; født 1847; Ex. art. 1865, Ex. philos. 1867, begge med Laud; Ex. theol. 1872 med Haud for theoretisk og Laud for praktisk Prøve. Lærer ved Molde Skole fra Januar 1874; fratræder ved indeværende Skoleaars Udgang for at gaa over i geistlig Stilling.

Norsk i 6 & 5 M ..... 3 Timer.

— i 4 & 3 M ..... 4 —

— i 3 M..... 1 —

— i 2 & 1 M ..... 5 —

Tydsk i 2 & 1 M ..... 5 —

Latin i 5 M. L. .... 7 —

Religion i 3 M..... 1 —

26 Timer.

Klasseforstander i Middelskolens 2den og 1ste Klasse.

9. **Bræin, Christian**, født 1837; Organist; Sanglærer ved Molde Skole fra 1866.

Sang, ældste Afdeling .... 2 Timer.

— , yngste Afdeling .... 2 —

4 Timer.

Har desuden ligesom tidligere ledet Psalmesangen hver Mandag Morgen.

## C. Disciplene.

Dissees Antal udgjorde:

	i Latinklas- sen og paa Latinlinien.	paa En- gelskli- nien.	i Middelsko- lens 3 lave- ste Klasser.	i Alt.
i 3. Kvartal 1874.	26.	15.	30.	71.
i 4. — —	27.	16.	31.	74.
i 1. — 1875.	25.	15.	31.	71.
i 2. — —	24.	13.	30.	67.

Af Skolens nuværende (2det Kvartal 1875) Di-  
sciple ere:

Sønner af	i Latinklas- sen og paa Latinlinien.	paa En- gelskli- nien.	i Middelsko- lens 3 lave- ste Klasser.	i Alt.
Embeds- og Be- stillingsmænd	17.	5.	14.	36.
Næringsdriven- de Borgere ..	6.	7.	14.	27.
Landmænd .....	1.	1.	2.	4.

Disciple hjemmehørende.	i Latinklas- sen og paa Latinlinien.	paa En- gelskli- nien.	i Middelsko- lens 3 lave- ste Klasser.	i Alt.
i Molde .....	14.	5.	22.	41.
i Romsdals Fog- deries Land- distrikt .....	6.	3.	3.	12.
i Aalesund .....	1.	•	1.	2.
Udenfor Amtet	3.	5.	4.	12.

## D. Tabel

over de ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskjellige Fag.

	M i d d e l s k o l e n .						Latingymnasiet.		Lærdsko- len.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	I.	II.	III b.
Religion . . . . .	3.	3.	1 + 2.	2.	2.	2.	1.	1 + 1	2.
Norsk (og Oldnorsk*) . . . . .	5.	5.	1 + 4.	4.	3.	3.	4.	4.	3.
Tydsks . . . . .	5.	5.	2 + 3.	3.	3.	3.			1.
Latin . . . . .				7 L.	7 L.	7 L.	10.	10.	9.
Engelsk . . . . .				6 E.	6 E.	6 E.		2.	2.
Fransk . . . . .					3.	3.	2.	2.	2.
Græsk . . . . .							7.	6.	7.
Historie . . . . .	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.
Geografi . . . . .	3.	3.	3.	3.	1.	1.			1.
Naturkundskab . . . . .	2.	2.	2.	2.	3.	3.			
Mathematiske Fag . . . . .	4.	4.	6.	6.	5.	5.	3.	3.	2.
Tegning og Skrivning . . . . .	5.	5.	2 + 1.	1 E.	1 E.	1 E.			
Sum	30.	30.	30.	30.	30.	30.	30.	32.	32.

\*) i Latingymnasiet.

## E. Undervisningen

har fra October 1874 været henlagt til Formiddagstimerne fra 8 til 2, dog saaledes at Timen fra 11—12 hver Dag har været anvendt til Gymnastik, i hvilket hvert af de to Partier har havt en Halvtime daglig og den anden Halvtime fri. Undervisningen i Sang og for de to øverste Klasser i Engelsk har dog faldt paa Eftermiddagstimer.

I Skoleaaret har været gennemgaaet:

### I Religion.

(Lærere: *Sommerschield og Winger*)

- 3 L. Matthæi Evangel. i Grundsproget repeteret. Nissens Kirkehistorie ligesaa. Delvis Aabels Omrids.
- 2 G. Nissens Kirkehist. §§ 29—60. — Matth. Evang. i Grundsproget Cap. 1—14.
- 1 G. Nissens Kirkehist. §§ 1—29.
- 6 M. Pontopp. Forkl. }  
Vogts større Bibelh. } repet.
- 5 M. Pontopp. Forkl. 2den og 3die Part. Vogts større Bibelh. §§ 174—204.
- 4 M. Pontopp. Forkl. §§ 1—243. Vogts større Bibelh. §§ 150—186.
- 3 M. Luthers lille Katekism. enkelte Afsnit. — Læsning i Johannes Evang. — Lektier i Psalmer. — Vogts større Bibelh. §§ 71—128.
- 2 M. Vogts større Bibelh. §§ 1—94. — Luthers Katekism. De 5 Parter. Endel Psalmer.
- 1 M. Vogts mindre Bibelh. til Kirkens Historie. — Luthers Katekism. de 5 Parter og endel Psalmer.

## I Norsk.

(Lærere: Feilberg, Owren, Winger)

- 3 L. Stile: 1. At karakterisere Overgangsperioden fra Oldtiden til Middelalderen. 2. Bedre at lide end at gjøre Uret. 3. Fra hvilke Kilder udspringer Bagvaskelse, og hvorledes kan man ved at bagtale skade Andre? 4. Var det godt, om vi forud vidste vor Skjæbne? 5 (extemp.) De puniske Kriges historiske Betydning. 6. Hvorledes skal man forstaa Sætningen: «bene vivit qui bene latet»? 7. Hvilken Statsforfatning er den bedste? 8. Er det nogensinde tilladt at sige Usandhed? 9. Om Aarsagen til Athens Stigen og Fald. 10. De græske Dialekters Forhold til den græske Literatur. 11. Slet Selskab fordærver gode Sæder. 12. Er det gavnligt for et Land altid at have Fred? 13. «Principiis obsta, sero medicina paratur». 14. De klassiske Studiers Betydning nu sammenlignet med før. 15. En kort Karakteristik af det 16de Aarhundrede. 16. Er det tilladeligt at blive vred? 17. Sveriges Deltaelse i Trediveaarskrigen og Følgerne deraf for dette Land. 18. Grundene til Kalmarunionens Opløsning.
- Mundtligt: Af Forfattere gennemlæst Ibsens Brand, Munchs Salomon de Caus, Winther Hjortens Flugt, Ibsens Kongsemnerne. Desuden benyttet nogle Timer til Foredrag over Kunstens Theori med Benyttelse af Taine og Mourad. Literaturhistorie foredragsvis:



G. Rode, Renaissancens Indflydelse paa den danske Literatur.

- 2 G. Stile: 1. Gud hjælper den, som hjælper sig selv. 2. (Extemp.) Il med Langsomhed. 3. Kjærligheden er enoiet, Hadet er blindt. 4. (Ext.) Petronelle med Melkebøtten. 5. Hvad forstaaes ved en god Bog? 6. (Ext.) Man maa tude med de Ulve, man er iblandt. 7. Er Løgn nogensinde tilladelig? 8. Naturen gaar over Optugtelsen. 9. Hvorfor bør vi ære Alderdommen, og hvorledes bestemmes derved den Unges Forhold til den Gamle? 10. (Gjengivelse) Egensindighed og Selvraadighed. 11. «Principiis obsta!» 12. (Gjengivelse) Hedals Kirke i Valders. 13. (Gjeng.) Ridderspranget. 14. Skildring af Keiser Nero. 15. Skriv Fornærmelser i Sand og Velgjerninger i Sten. 16. (Ext. Gjeng.) Manden, som skulde stille hjemme. 17. Er det altid ret at være føielig? 18. Husk paa, at du er et Menneske! 19. Hvorvidt er Fremtiden skjult for os? 20. Er det godt, at Fremtiden er skjult for os? 21. Kan man nogensinde gjøre sig selv til Nar? 22. Karl den 12te.

Mundtligt: Læsning, Prøver af Landsmaalet, Svensk, Deklamation. H. Lassens Læsebog (pros. og poet. Afd.) Udsigt over Digtarterne af Chr. Dorph.

1 G som 2 G.

- 6 M. Stile: 1. Mine Sommerferier (Brev). 2. «Øst, Vest, — hjemme bedst!» 3. For Fædrelandet (Tale). 4. Olaf den Hellige (Karakterskildring). 5. Omkring Nyingen ved

Tjernet. 6. En Kveld i en Bondestue. 9. Martin Luther (Karaktersk.). 10. Hvad jeg saa fra mit Vindu i Regnveir. 11. Et Vinterlandskab (5te Klasse: Den dovne Hans). 12. I Leiren Aftenen før Slaget. 13. Norges Elve. 14. Hesten. 15. Nils Juul (Digt gjengivet i Prosa, extempore). 16. Skuren (Gjengiv. ext.). 17. En Samtale mellem to Bønder om Jernbanerne.

Mundtligt: Foredrag over selvvalgt Emne. — Udenadlærte Digte. Gjennemgaaelse af de literaturhist. Oplysninger i H. Lassens Læsebog. Efter Chr. Dorphs Udsigt over Digtarterne: Troper og Figurer, «Om Digtarterne». Læsning og Oversættelse af Svensk og af Digte paa «Maalet». Af og til Analyse og Diktat.

5 M.

som 6 M.

4 M.

Stile: 1. Mine Sommerferier (Brev). 2. En Tur op til Varden. 3—5. Jutulen og Johannes Blessom (Gjengiv. i 3 «Partier» efter Asbjørnsen). 6—8. «Asgaardsreien» 1ste til 7de Vers omsat til Prosa. 9. Den dovne Fritz (Fortælling). 10. En Toskillings Historie. 11. Beskrivelse af en Kirke. 12. Den Trættekjære. 13. Træfningen ved Haukebø. 14. Den altid Utilfredse (Gjengiv.) 15. Nils Juul (omsat til Prosa, Gjeng.) 16. Koen. 17. De tre Venner (Gjeng. ext.). 18. En Brudfærd tilvands (efter Tidemands Maleri og med A. Munchs Text som Mønster). Mundtligt: Foredrag over selvvalgt Emne. — Analyse. — Udenadlærte Digte. — Løkes lille Grammatik. — Indenadlæsning.

- 3 M. som 4 M (med Undt. af Stileopgaven No. 12).  
 2 M. Skriftligt: Gjengivelser, Diktat, Afskrift.  
 Mundtligt: Løkkes lille Grammatik med  
 Supplering af Læreren; Analyse, udenadlærte  
 Digte, Øvelse i Indenadlæsning.  
 1 M. Væsentlig som 2 M.

### I Oldnorsk.

(Lærer: *Owren.*)

- 2 G. Oldnorsk Læsebog af C. R. Unger, S. 1—43.  
 Nygaards Grammatik til Ordføiningen.  
 1 G. Nygaards Gramm. til Verbernes Bøining.  
 Do. Læsebog for Begyndere til S. 43.

### I Tydsk.

(Lærere: *Lassen og Winger.*)

- 3 L. Schillers «Die Piccolomini» og «Wallensteins  
 Tod». Repeteret Grammatiken; Øvelser i  
 mundtlige Udtryk og Vendinger.  
 6 M. Autenr. Læsbg. 3die Udg. Pag. 69—90, 181  
 —200, 215—218, 221—223. Et halvt Snes  
 Blade extemporeret. Løkkes Grammatik den  
 paradigmatiske Del og mundtlig gennem-  
 gaaet det Vigtigste af Syntaxen. Øvelser i  
 mundtlige Udtryk. — Stileøvelser et Par  
 Gange maanedlig efter Knudsens Stileøvelser.  
 5 M. som 6 M.  
 4 M. Autenrieths Lsbg. Pag. 1—17, 26—55. Gram-  
 matiken repeteret. En Del af det Læste  
 retroverteret.  
 3 M. Aalholms Lsbg. 4de Udg. Pag. 29—66, 73—  
 78. Autenr. Lsbg. Pag. 1—17, 26—55. —  
 Grammatiken repeteret efter Løkkes mindre.

- 2 M. Aalholms Lsbg. fra Stykke 24 til Side 67. — Løkkes lille Grammatik: Artikelen, Substantivernes Kjørsregler og Deklination, Adjektivernes Dekl. og Komparation, Talordene, Pronominerne, Verberne og Præpositionerne.
- 1 M. Aalholms Lsbg. De 22 første Stykker. — Afskrivning. Løkkes lille Gramm. Artikelen, Substantivernes Deklination, Hjelpeverberne og 1 svagt Verbum.

### I Fransk.

(Lærere: Lassen, Sommerschild og Hansen)

- 3 L. Borrings Etudes littéraires, Pag. 245—373. Extemporeret en Del af «Notices littéraires». — Under Læsningen gennemgaaet Hovedpunkterne af Syntaxen efter Ingerslev.
- 2 G. Aalholms Lsbg. Pag. 144—188, 222—228. Extemporeret fra Pag. 275—296. Repeteret Formlæren (og gennemgaaet Syntaxen, for 2 G. alene).
- 1 G. som 2 G.
- 6 M. Aalholms Lsbg. Pag. 70—130, med Henvisning til Syntaxen. Ingerslevs Gramm. Formlæren.
- 5 M. Aalholms Lsbg. Pag. 35—70 (Læseøvelser og Oversættelse). Brinchmanns Grammatik helt igjennem.

### I Engelsk.

(Lærere: Lassen og Sommerschild.)

- 3 L. Udvalgte Stykker af W. Irvings «Sketch book». Extemporeret i Autenr. Engl. reader No. 5—8, 12, 14—16, 23—25. Løkkes Gramma-

- tik, Øvelser i mundtlige Talemaader og Vendinger.
- 2 G. «English made easy» til 2den Afd. — Alle de norske Stykker retroverterede skriftlig og mundtlig. — «Engl. reader» No. 1—5. Omtr. Halvparten af Eibes «100 Timer» dels hjemmelæst, dels extemporeret. — Formlæren af Grammatiken.
- 6 M. E. «Engl. reader». No. 31, 33, 35, 37, 39, 42, 44, 47. En Del af det Læste retroverteret. Løkkes Grammatik helt igjennem. Øvelser i mundtlige Udtryk. — En Stil ugentlig efter Autenrieths Stileøvelser.
- 5 M. E. «Engl. reader» No. 6, 8—12. Grammatikens Formlære. En Stil ugentlig efter Autenr.
- 4 M. E. «Eng. made easy» til § 97 mundtl. og skriftl.; Læsestykkerne Pag. 112—123. Løkkes mindre Gramm. Formlæren; Autenr. Læsbg. omtr. 30 Blade.

### I Latin.

(Lærere: Feilberg, Brinchmann, Owren, Winger.)

- 3 L. Quintil. X (efter Flemmer). Cic. orat. pro Dejotaro. — Extemporallæsning i Caes. de bell. Gall. Derhos repeteret det hele Artiumspensum. Af Bojesens Antikviteter det Væsentligste dels repeteret dels læst nyt. — I Regelen to Oversættelser ugentlig, af og til afvexlende med en Stil.
- 2 G. Cic. oratt: IV in Catil., pro Archia, pro Ligario, pro Dejotaro; Cic. Cato major. — Virg. Aeneid. I & II; Horat. Carm. I, 1—16 og 20; Hor. Epist. I, 1—10. — Casuslæren efter

Schreiner. — 2 Timer ugentl. afvexlende Stil og Overs.

1 G. som 2 G.

6 M. L. Phædri Fabler efter Voss's Latinske Klassikere; Cic. oratt. in Catil. I & III; Corn. Nep. 10 Feltherrer; Caes. bell. Gall. I & II. — Schreiners Gramm. Formlæren og det Vigtigste af Casuslæren indtil § 277. Stile en Gang ugentl. efter Ingerslev.

5 M. L. Corn. Nep. 10 Feltherrer; Caes. Bell. Gall. I, Alt efter Voss. Schreiners Gramm. til 3die Afsnit (med Forbigaaelse af Cap. 19) Extemporal- og Hjemmestile.

4 M. L. Lærebog i Latin for Begyndere efter Dr. Carl Ploetz af P. Voss, helt ud.

### I Græsk.

(Lærere: *Brinchmann og Owren.*)

3 L. Curt. Gramm. ved Voss repeteret; af Bojesens Antikviteter Indledningen og den historiske Oversigt over Grækenlands Forhold samt de attiske Antikviteter, af «Statsforvaltningen» dog kun de vigtigste §§. — Homers Iliad, II—VI; desuden repeteret det hele Artiumspensum.

2 G. Syntaxen efter Curtius; Xenoph. Anab. I, 8—10; Herod. I, 1—130; Hom. Iliad. I.

1 G. Formlæren efter Curtius; Schenkl's Læsebog Øvelsesstykker; Xenoph. Anab. I, 1—9.

### I Historie.

(Lærere: *Owren, Feilberg, Lassen og Hansen.*)

3 L. Oldtiden efter Thrige. Middelalderens og den nyere Historie efter Bohr. Fra den franske

- Revolution efter Nissen. Norges, Sveriges og Danmarks Historie efter S. Petersen.
- 2 G. Thriges Oldtidens Historie: Det romerske Keiserdømme. Lange ved Petersen: Norges, Sveriges og Danmarks Historie. Daas Midalderens Historie, 2den Udg.: Begyndelsen som Indledning til Frankriges Specialhistorie.
- 1 G. som 2 G.
- 6 M. Nissen og Daae, Verdenshistorie, fuldstændig. S. Petersen: Nordens Historie til Sverige under Gustav Vasa.
- 5 M. Nissen og Daae: Fra Nederlandenes Frihedskamp til 3die Koalition (Keiserdømmet). — S. Petersen: Nordens Historie som 6 M.
- 4 M. Nissen og Daae: Fra Martin Luther (Pag. 285) til Den franske Revolution (Pag. 398).
- 3 M. Nissen og Daae: Fra Krige i Spanien (Pag. 105) til Hohenstaufferne i Tydskland (Pag. 214).
- 2 M. Nissen og Daae: Forfra til Den 1ste puniske Krig (Pag. 92).
- 1 M. S. Petersens Norges Historie: Forfra til Christopher af Bayern (Pag. 90), samt Fortællinger af Nordens Gudelære.

### I Geografi.

(Lærere: Hansen, Larsen og Sommerschild.)

- 3 L. Hele Daas Geografi.
- 6 M. Hele Erslevs Lærebog.
- 5 M. Erslevs Lærebog fra Syd-Europa (Pag. 166) til Nillandene (Pag. 239).
- 4 M. Erslevs Lærebog: Forfra til De Britiske Øer.

- 3 M. Erslevs mindre Lærebog: Forfra til De enkelte Lande i Asien.
- 2 M. Erslevs mindre Lærebog: Fra Preussen Bogen ud.
- 1 M. Ved Hjælp af Karter og Tellurium — Lunarium i Korthed gennemgaaet Verdensbygningen; dernæst det Meste af Europa efter Erslevs mindre Lærebog.

### I Naturkundskab.

(Lærer: *Larsen.*)

- 6 M. Horns Dyreriget og Sørensens Botanik repeteret. — Høyers Udkast til en Mineralogi for Middelskolen. — Christies Fysik fra Begyndelsen til Ligevegt og Bevægelse (Pag. 98).
- 5 M. Christies Fysik fra Begyndelsen til Berøringselektricitet (§ 51). Forøvrigt som 6 M.
- 4 M. Horns Dyreriget. Sørensens Botanik: Paa-begyndt Læsningen af de vigtigste Plante-familier.
- 3 M. Som 4 M.
- 2 M. Horns Dyreriget til Fiskene.

### I Mathematiske Fag.

(Lærere: *Larsen og Hansen.*)

- 3 L. O. J. Brochs Lærebøger i Arithmetik og Plan-geometri.
- 2 G. O. J. Brochs Arithmetik til § 73. — Bonne-vies Plantrigonometri. Opgaverne til Øvelse ere løste paa faa Undtagelser nær.
- 1 G. som 2 G.
- 6 M. Bonnevis Lærebøger i Arithmetik og Alge-bra og i Plangeometri.



- 5 M. Bonnevies Arithmetik: 3die og 4de Bog samt repeteret 1ste og 2den Bog. — Bonnevies Plangeometri: 3die, 4de og 5te Bog samt af 6te Bog Regulære Polygoner; 1ste Bog repeteret fra No. 44.
- 4 M. Bonnevies Arithmetik: 1ste og 2den Bog (saagodtsom alle Opgaver til Øvelse ere udførte); Bonnevies Plangeometri: til Central- og Periferivinkler (Pag. 57); af Opgaver til Øvelse I — XXXVII.
- 3 M. De 4 Regningsarter i benævnte hele Tal, i Brøk og Decimalbrøk. Konstruktionstegning.
- 2 M. De Videstkomne til Reguladetri.
- 1 M. De Videstkomne til Divisio i benævnte Tal.

### I Skrivning.

(Lærer: Hansen.)

- 3, 2 og 1 M. Øvelser dels med, dels uden Forskrift, med Benyttelse af de paa offentlig Foranstaltning udgivne Skrivebøger.
- 6, 5 og 4 M. Ugentlig skrevet en Side hjemme til Bedømmelse af Skrivelæreren.

### I Tegning.

(Lærer: Hansen.)

- |                 |   |  |
|-----------------|---|--|
| 6, 5 og 4 M. E. | } | Frihaandstegning efter Fortegninger af Hermes samt efter «Ornamenten-Schule» af Max Bauer. |
| 3 & 2 M.        |   |  |

### I Sang:

(Lærer: Bræin.)

- Ældre Afdeling: Joh. D. Behrens's Sanglære 2det Trin. 3 og 4stemmige Sange.

Yngre Afdeling: Samme Sauglære 1ste Trin. Eustemmige Sange.

### I Gymnastik.

(Lærer: Hansen.)

Gymnastik med og uden Apparater, i Sommer-tiden afvexlende med Exercitie og Svømmeøvelser. (Skolen delt i 2 Partier, hvert med 6 Halvtimer ugentlig.)

## F. Skolelokalet.

I alle Klasseværelser saavel som i Lærerværelset, endvidere i Gymnastiklokalet og i Pedellens Bekvemmelighed ere Lofterne blevne hvidtede og Væggene dels tapetserede, dels malede; alle Skolens Bygninger ere blevne udvendig malede. For at det indvendige Reparations-Arbejde kunde tilendebringes før Undervisningens Begyndelse ved det nye Skoleaars Indtrædelse, bleve Sommerferienne i 1874 med Departementets Samtykke forlængede med 8 Dage (indtil 22de Aug.)

Af Skolens Inventarium ere dens ældste Bænke og Borde besluttede ombyttede med nye ensædige. 75 i Tallet (i tre noget forskellige Størrelser: 35 af mindste, 25 af middels og 15 af største), alle efter Model fra Christiania. Bænken, forsynet med Rygstød, er sammenhængende med Bordet; Bordpladen og Bænkens Overflade malet brun og lakeret, alt Øvrigt egemalet og lakeret. Samtlige 75 Borde og Bænke leveres efter Akkord med Snedker og Maler for 165 Sp., eller 2 Sp. 24  $\beta$  pr. Stykke. Størstedelen af Leverancen er modtaget og Resten under Arbejde, saa at de nye Borde og Bænke ville kunne tages i

Brug fra næste Skoleaars Begyndelse. Ogsaa Skolens Kathedre ville inden den Tid formentlig blive udbedrede.

## G. Fortegnelse

*over Bibliothekets Tilvext i Aaret 1874.*

### A.

Grimms Wörterbuch IV, I, 6, IV, II. 7 & 8.

P. Larsens Conversations-Lexikon, Kbhavn. 1873,  
6 Bind.

Heyse, Allgem. Fremdwörterb., Hannover 1873.

D. Sanders, Wörterbuch Deutscher Synonymen, Hamburg 1871.

W. Obermüller, Deutsch-Keltisch. Wörterb., Berl. 1872, I & II.

### C.

Seneca, tre Dialoger udg. af M. C. Gertz, Kbhavn 1873.

Tacitus Annalen, Schulausg. v. Draeger, Leipz. 1873,  
1ster B.

Quinctil. instit. orat., lib. X., erkl. v. Bonnell, Berl. 1873.

### D.

Begemann, Das schwache Praeteritum.

M. A. Sigholt, 100 Opgaver i Norsk Stil.

G. Curtius, Das Verbum d. griech., Spr. Leipz 1873, I.

A. Fick, Die ehemalige Spracheinheit der Indogermanen Europas, Gött. 1873.

### E.

K. G. Andresen, Die altdutschen Personennamen, Mainz 1873.

G. Claëson, Öfversigt af svenska språkets litter. hist,  
Stockholm 1873.

J. N. Madvigii Adversaria critica, Kbhavn 1871—73,  
I & II.

Chr. Dorph, Græsk—rom. Mythol. til Skolebrug,  
Kbhavn 1873.

#### F.

Norges offic. Statistik for 1872, No. 1 og 3—7.

Biskop Eysteins Jordebog («Den røde Bog») X 1ste H.

Norske Rigsregistranter, V, 2.

Historisk Atlas til Skolebrug, 2 Hefter (A Oldtiden,  
B Middelalderen).

G. Storm, Sagnkredsene om Karl den Store og Did.  
af Bern, Chnia 1874.

Kjær, Norges Læger, 8 & 9.

R. Pape, Neueste Reisekarte v. Deutschl., 1874.

Petterson, Godtköps-Reskarta öfver Sverige, Stockh.

C. Rhode, Histor. Schul-Atlas. Glogau 1873.

C. Jørgensen, Histor. Oversigts-Tabeller til Skolebrug,  
Kbhavn 1873.

Kiepert's Atlas antiquus, 5te Aufl., Berlin.

Duruy, Histoire de France I & II.

#### G.

##### a. Universitetsprogrammer.

Th. Kjerulf: Om Skuringsmærker o. s. v. 2 Sem. 73.

C. R. Unger: Postola-Søgur. Chnia 74. 2 Sem. 73.

E. Hertzberg: Grundtrækkene i den ældste norske  
Proces. 1 Sem. 74.

S. A. Sexe: Jättegryder. 1 Sem. 74.

H. Siebke: Enum. Insect. Norveg., Fasc. I. 2 Sem. 74.

##### b. Skoleprogrammer for 1874.

Aalborg.

Aalesund.

Aarhus.

Arendal.

Bergen. Tanks Skole: Notitser af den norske og dansk-norske Litteraturs Hist. af J. Ross.

Calmar.

Carlskrona: Om östra Blekinges Lafflora af Falk.

Christiania Kathedralskole.

— Aars og Voss's Skole: 1) E. Nicolaysen, Metriske Overs. til og fra fremmede Sprog.  
2) A. Høyer, Udkast til Mineralogi for Middelsk.

— Maribogadens Skole: Holan, Udtog af Heltbergs gramm. Arbeider.

Christianstad.

Falun.

Frederiksborg: J. J. Paludan, Om Livet i Fr. Skole 1794—98. — C. Berg, Lidt om den asiatiske Literatur.

Fredrikshald: M. Arnesen, Biogr. Efterretn. om Skolens Elever.

Gefle. Indvigning af nyt Läröhus.

Göteborg: U. L. Ulmann, Om religionens betydelse før bildningen, — P. G. E. Theorin, Om Ombergs lafvar.

Halmstad.

Hamar komm. Middelskole.

Helsingborg.

Herlufsholm.

Hernösand.

Horsens.

Hudiksvall: J. A. Wiström, Ett blad ur Helsing-  
lands kulturhistoria.

Jönköping: J. E. Zetterstedt, Minnesord öfver C. v.  
Linné.

Kjøbenhavn Metropolitanskole: J. V. Pingel, Krit.  
Anm. til Herod. 7—9.

— Borgerdydskolen i Kbhavn.

— Do. paa Kr.havn.

— Det v. West. Institut.

— Lat. og Realskolen i St. Kong. gade.

— Haderslev Læreres Skole.

Kongsberg.

Kristiansand.

Kristiansund.

Laurvik.

Linköping: A. Romdahl Reseberättelse.

Luleå.

Lund.

Malmö: O. Nilsson, Danmarks opträdande i sven-  
ska tronföljarefrågan  
1739—43.

Molde: Beslutninger om Skolens Ordning efter Lov  
af 17 Juni 1869. —  
Specielle Bestemmel-  
ser for Molde Skole.

Norrköping: H. Aspling, Om erfarenhetens betydelse  
ved undervisningen.

Nykjöbing.

Nyköping: Engstrand, Kritisk belysning af Abelards  
treenighetslära.

Odense: S. Broberg, Theatret i Middelalderen.

Randers.

Reykjavik (1873) J. Thorkelsson, Skyringer à visum  
i Gisla Sögu Surrsonar.

Ribe.

Roskilde: C. Thomsen, Roskilde-Egnens Flora.

Rønne.

Skara.

Skien: Thv. Broch Lærebog i Arithm.

Sorø: J. H. Bang, Prof. L. Smiths Selvbiografi,  
skrevet 1788.

Stockholms Gymnasium: G. F. Gilljam, Modersmå-  
lets rattstäfning.

— Nya Elem. Skolan: G. Sjöberg, Resebe-  
rättelse.

Strengnäs: J. A. Drysén, Hjelpverben i Engelska  
språket.

Tromsø.

Umeå: P. A. Grenholm, Om divis. og subdivis. Rek-  
tifikationstal.

Upsala: E. G. Schram, Reseberättelse.

Viborg.

Wenersborg.

Westerås: C. Schmidt, Några ord om religionsunder-  
visningen.

Westervik: J. D. Smitt, Parabeln behandlad såsom  
Trajektorien.

Wexjø.

Wisby: Fr. Reiff, Några kristl. apolog. frågor  
(Øfversättn.).

Ørebro.

Østersund: P. Olsson, Om fornsaker i Jemtland.

## H.

Nyt Magazin for Naturvidenskaberne, XX, 3 og 4.

Norske Univ. og Skoleannaler. 3die Række XII 4  
og XIII, 1 og 2.

Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandl. i 1873,  
1ste H.

Romsdals Amtsformandskabs Forh. i 1874.

Historisk Tidsskrift III, 2.

Tidsskrift for Philol. og Pædag. 10de Aarg. 4 H.

Do. Ny Række I, 1 og 3 H.

**J.**

Fr. Paludan Müller, Adam Homo, Kjøbenhavn 1873,  
I og II.

**K.**

C. M. Guldberg, Analytisk Geometri, Chnia 1873.

Krogh, Geometri.

Facitbog til Bonneviés Arithm.

**L.**

K. A. Berlepsch, Alperne osv. ved J. Collin, Kjø-  
benhavn 1873.

**M.**

H. Hofberg, Genom Sveriges bygder, Ørebro 1872.

**P.**

Univ. Forelæsnings-Cataloger for 1874.

Artiumsliste for 1874.

100 Svenska Sånger för mansröster, Första Delen  
(50 S.). Stockh.

Walda Sånger för Sopran, Alt, Tenor og Bas, ved  
W. Lagercrantz, 1—5 H.



## H. Extrakt

a) af Skolens Hovedregnskab for Aaret 1874.

## Indtægt:

	Spd.	β.
1. Beholdning fra 1873		
a. Udestaaende Kapital	1017.	
b. Restancer af Skole-		
penge og Renter ...	20.	60.
c. Kontant .....	4.	8.
	<u>1041.</u>	<u>68.</u>
2. Skolepenge samt Indskrivningspenge (med Fradrag for de 4 Gratistpladse 116 Spd).....	1586.	60.
3. Tilskud af Staten.....	3549.	60.
4. Tilskud af Molde Kommune (fast aarligt)		
for 1ste Halvaar....	100.	-
- 2det — ....	200.	-
	<u>300.</u>	<u>-</u>
5. Renter for 1874 af Skolens udest. Kapital.....	50.	102.
6. Testimoniegebyr .....	8.	-
7. Af Molde Kommune til Skolebyg- ningen og Inventariet .....	478.	97.
	<u>7015.</u>	<u>27.</u>

## Udgift:

1. Lønning til Lærerne..	5080.	40.
Do. til Pedellen..	80.	-
	<u>5160.</u>	<u>40.</u>
2. Lys (12 Spd. 93 β) og Ved (112 Spd. 66 β) .....	125.	39.
Lateris	<u>5285.</u>	<u>79.</u>

	Transport	5285.	79.
3.	Diverse Udgifter (saasom Trykningsomkostn., Brandpolice, Undervisningsrequisita) . . . . .	68.	83 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> .
4.	Udbetalinger for Molde Kommune til Lokale og Inventarium . . . . .	469.	50.
5.	Til Bibliotheket . . . . .	40.	-
6.	Den fysikalske og Naturaliesamlingen	20.	-
7.	Kassererens Procenter . . . . .	99.	96.
8.	Beholdning:		
	a. Udestaaende Kapital	1017.	-
	b. Restance af Renter . . . . .	4.	60.
	c. Kontant . . . . .	10.	18 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> .
		<u>1031.</u>	<u>78<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.</u>
		<u>7015.</u>	<u>27.</u>

b) af Bibliothekets Regnskab for 1874.

Indtægt.

1.	Beholdning fra 1873 . . . . .	26.	5.
2.	Det aarlige Bidrag for 1874 . . . . .	40	-
		<u>66.</u>	<u>5.</u>

Udgift.

1.	Bøgers Anskaffelse . . . . .	57.	53.
2.	Kontant . . . . .	8.	72.
		<u>66.</u>	<u>5.</u>

c) af Regnskabet for den fysikalske og Naturaliesamlingen for 1874.

Indtægt.

1.	Beholdning fra 1873 . . . . .	25.	19 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> .
2.	Aarligt Bidrag for 1874 . . . . .	20.	-
		<u>45.</u>	<u>19<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.</u>

## U d g i f t.

1. Anskaffelser .....	24.	71.
2. Kontant .....	20.	68 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> .
	<u>45.</u>	<u>19<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.</u>

d) af Regnskabet over Amtmand Krohgs Legat for 1874.

## I n d t æ g t.

1. Udestaaende Kapital .....	291.	66.
2. Indvundne Renter i 1874.....	14.	46.
	<u>305.</u>	<u>112.</u>

## U d g i f t.

1. Renter for 1874, udbetalte til Hilmar Krohg .....	13.	80.
2. Udestaaende Kapital .....	292.	32.
	<u>305.</u>	<u>112.</u>

## I. Skolefestligheder.

1. Ugentlige Andagtsøvelser hver Mandag Morgen: Psalmesang efter Fr. M. Bugges Psalmebog, og Bøn forrettet vekselsvis af Adjunkt Sommerschild og Klasselærer Winger.
2. Udmarsch til Haukebø den 5te Septbr. 1874 som Afslutning paa den 1ste Halvdel af Disciplenes aarlige Exercitieøvelser (fra 31te Aug. til 2den Sept.). Fegtning i Skoven, militære Øvelser og Leg. I Turen deltog foruden Gymnastiklæreren Rektor og andre Lærere.
3. Kjelketur af Disciple og Lærere 18de Novbr. 1874.
4. Halvaarsexamens Afslutning den 21de Decbr. 1874 med Oplæsning af Karakterer og Tale af Rektor.
5. Børnebal i Gymnastiklokalet den 21 Januar 1875, arrangeret af Skolens Disciple.

6. Fegtning ved „Fjeldbroen“ den 29 Mai 1875 som Afslutning paa den 2den Halvdel af Aarets Exerctieøvelser (fra 27 til 29 Mai). Efter Fegtningen Sang, gymnastiske Øvelser, Leg og Dans (med Smaapiger, som vare komne efter). I Turen deltog foruden Gymnastiklæreren Rektor samt Overlærer Feilberg, Adjunkt Owren og Klasselærer Lassen.
7. Aarsexamens Afslutning agtes afholdt den 10de Juli 1875 med Oplæsning af Karakterer og Afskedshilsen til de til Examen artium iaar anmeldte Disciple.

## K. Middelskolens Afgangsexamen i 1874.

Middelskolens 6te Klasse indeholdt ved Udgangen af Skoleaaret 187<sup>3</sup>/<sub>74</sub> 4 Disciple paa Latinlinjen, 1 paa Engelsklinjen. Den skriftlige Del af Examen afholdtes den 15de, 16de og 17de Juni. Opgaverne, der overenst. med Regl. § 4 vare valgte af Rektor efter Forslag af Lærerne i de resp. Fag og de Censorer, som nedenunder findes anførte, vare:

1. i Modersmaalet: Hvad jeg oplevede. Fortalt af en skibbruden Sømand.
2. i tydsk Stil: En Fyrste traf engang paa en Spadsertur en flittig og munter Landmand i fuldt Arbejde paa Marken og indlod sig i Samtale med ham. Efter nogle Spørgsmaal fik han at vide, at Marken ikke var hans Eiendom, men at han var Dagarbejder og arbeidede for  $\frac{1}{2}$  Daler om Dagen. Fyrsten kunde ikke i en Hast udregne, hvorledes det var muligt at komme ud af det med  $\frac{1}{2}$  Daler om Dagen og dog være ved saa godt Mod, og han yttrede sin Forundring herover. Men Manden i

den grove Frakke svarede: «Det saa galt ud, hvis jeg brugte saa Meget. Jeg maa komme ud af det med en Trediedel.» Dette var den gode Fyrste en ny Gaade.

3. i latinsk Stil: Pompejus frygtede Milo eller anstillede sig idetmindste, som om («at») han frygtede ham. Han opholdt sig (vivere) for det Meste ikke i sit Hus, men i sin Lysthave (horti), og holdt endog engang Senat i sin Buegang af Frygt, som han sagde, for Milos Ankomst. I den næste Senatsforsamling (senatus) sagde P. Cornificius, at Milo bar (gerere) en Dolk indenfor sin Tunika, og forlangte, at han skulde aabne denne. Da han nu havde gjort dette og Intet var blevet fundet, raabte Cicero, at alle de Beskyldninger, som gjordes (proferre) mod Milo, vare af samme Art som denne. Da Vidnerne bleve fremførte og man havde begyndt at udsperge dem, søgte Clodianerne (Clodiani) at forhindre det ved Støi og Skrig, men Pompejus besatte (firmare) Torvet og alle Adgange til samme med Vagter (praesidium).
4. i engelsk Stil: Columbus var en dygtig Sømand. Paa den Tid tænkte Alle paa at komme Søveien til Ostindien; Columbus mente, at man kunde komme did eller til andre ubekjendte Lande, naar man bestandig vilde seile mod Vest. Der var Meget, som bragte ham paa denne Tanke: han vidste, at vestenfra var der dreven i Land paa de azoriske Øer udskaarne Træstykker, et eget Slags Rør og Lig af Mennesker med en særegen Farve. Han bad mangesteds om Hjælp til at gjøre en lang Reise vestover, men man vilde ikke høre paa ham og ansaa ham for et galt Menneske. Tilsidst var han dog saa heldig at faa den span-

ske Konge til at interessere sig for Sagen og indse, hvilke Fordele Spanien deraf kunde vinde, hvis Foretagendet fik et heldigt Udfald.

5. I Tal- og Bogstavregning samt i Konstruktionstegning:

- a. En Officier melder: Halvdelen af mit Kommando er fangen, Fjerdedelen bleven paa Pladsen, Syvendedelen haardt saaret, saa jeg nu kun har 3 Mand hos mig. Hvor stort var Kommandoet?
- b. Da en Dame blev spurgt om sin Alder, svarede hun: Da jeg blev født, var min Moder 40 Aar; naar man nu multiplicerer min Alder med min Moders, saa faar man Methusalems, som var 969 Aar. Hvor gammel var hun da?
- c. Hvor mange Terminer forløbe, inden en Kapital, der er anbragt til  $6\frac{3}{4}$  pCt., voxer til det firdobbelte Beløb?
- d. Da en Landmand blev spurgt, hvor stor hans Eiendom var, svarede han: «Den er lige lang paa alle 4 Kanter og indeholder 193125  $\square$  Alen». Hvor mange Fod var den paa hver Kant?
- e. at dele et Triangel i 4 ligestore Dele ved at drage Linier parallele med en af Siderne.
- f. Naar en Cirkel er indskreven i et Triangel, find da de Stykker, hvori den deler Siderne *a*, *b*, *c*.
- g. At beregne Siden, Omkredsen, den mindre Radius og Fladeindholdet af den regulære indskrevne Ottekant udtrykt ved den større Radius.

Som Censorer fungerede:

- i Norsk skriftl. (Lærer Sending): Brinchmann, Feilberg og Lassen.
- tydsk Stil (Lærer Lassen): Brinchmann og Feilberg.
  - lat. Stil (Lærer Feilberg): Brinchmann.
  - engelsk Stil (Lærer Lassen): } Feilberg.
  - Mathm. skr. (Lærer Sending): }
  - Religion (Lærer Sommerschild): Stud. theol. P. Olsen.
  - Norsk mundtl. (Lærer Sending): Brinchmann.
  - Latin (Lærere Brinchmann og Feilberg): Feilberg og Brinchmann.
  - Tydsk (Lærer Lassen): Brinchmann.
  - Fransk (Lærer Brinchmann): Stud. philol. B. Dahl.
  - Historie (Lærere: Winger og Feilberg): Feilberg og Winger.
  - Geografi (Lærer Sending): Stud. Dahl.
  - Naturkundskab (Lærer Sending): Feilberg.
  - Regning (Lærer Sending): Stud. Olsen.
  - Geometri (Lærer Sending): Feilberg.
  - Skrivning } (Lærere: Sending og Hansen): Brinchmann og Feilberg.
  - Tegning }

Af Latinlinjens 4 Disciple deltog kun 3 i Examen som Afgangsprøve, medens den 4de, der paa Forhaand skjønnedes umoden, tilstodes at underkaste sig Examen kun som almindelig Klasseexamen med Forpligtelse til at gjenngaa 6te Klasse ogsaa i næste Aar. — Den ene Discipel af Engelsklinjen blev der tilkjendt følgende Karakterer: for norsk Udarb. 5, for tydsk Stil 5, for engelsk Stil 4 og for Mathm. 5, og blev han altsaa efter Regl. § 6 afvist fra den mundtlige Prøve. De tre Disciple af Latinlinjen bestode Examen med følgende Udfald:

(Med Hensyn til de halve Karakterer i de skriftlige Fag bemærkes, at Deptmts. Skriv. af 22 Juni først indløb, efterat Censuren var falden).

	Peder Solberg.	Hans Fredrik Fabritius.	Paul Sandvik.
Norsk skriftl. ....	3,5.	3.	3.
Tydske Stil . . . . .	2,5.	3.	2.
Latinsk Stil . . . . .	3,5.	3.	3,5.
Mathem. skriftl. . .	1,5.	4,5.	3,5.
Religion . . . . .	1.	2.	2.
Norsk mundtl. . . . .	2.	2.	2.
Latin . . . . .	4.	2.	3.
Tydske . . . . .	3.	3.	2.
Fransk . . . . .	2.	2.	2.
Historie . . . . .	3.	1.	2.
Geografi . . . . .	1.	3.	2.
Naturkundskab . . .	2.	2.	2.
Regning . . . . .	1.	2.	5.
Geometri . . . . .	1.	3.	3.
Skrivning . . . . .	2.	3.	2.
<b>Hovedkarakter . . .</b>	<b>2,20.</b>	<b>2,57.</b>	<b>2,60.</b>
Tegning . . . . .	2.	4.	3.
Gymnastik . . . . .	3,5.	•	2,5.
Sang . . . . .	2.	2.	2.
Orden . . . . .	1.	2.	1,5.
Flid . . . . .	1.	2.	2.
Opførsel . . . . .	1.	2.	2,5.

Herefter bleve Modenhedsvidnesbyrd udfærdigede og ved Aarsexamen oplæste og Disciplene overleverede.

Ifølge Deptmts. Begjæring i Skr. af 10de April 1874 indsendtes sammen med Beretningen om Examen Besvarelserne af de forskjellige Opgaver.



## L. De i 1874 til Universitetet dimitterede Disciple

erholdt følgende Karakterer :

	a. Skoleexamen. b. Artium.	Norsk skr.	Lat. Overs.	Latin.	Græsk.	Tydk	Fransk.	Engelsk.	Religion.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Hovedka- rakter.
Jakob Anneus	a.	3.	3,5.	4.	3.	2.	2,5.	3.	1,5.	3.	2.	3.	2,5.	Godt (2,75).
Lied Jervell ...	b.	3.	4.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.	4.	Laud. (2,50).
Jakob Anton	a.	3,5.	4.	3.	2,5.	3.	3,5.	2.	2.	3.	2.	2,5.	3.	Godt (2,83).
Jervell .....	b.	3.	4.	2.	2.	2.	3.	3.	2.	4.	3.	3.	4.	Haud (2,92).

## M. Disciple fra Skolen anmeldte til Examen artium i 1875

(efter det ældre Reglement).

1. Jens Birger Lund Dessen, Søn af Lensmand i Bolsø Marcus Gjõe Rosenkrantz Dessen og Hustru Marie Roll, født i Skjerstad Præstegjæld den 10de Marts 1858; i 1866 optagen i 1ste Fællesklasse *b*.
2. Lars Bernhard Width Paulsen, Søn af Sagfører Gunder Paulsen og Hustru Marie Magdalene Width, født i Molde den 17de April 1857; i 1864 optagen i 1ste Fællesklasse *a*.

---

## Bøger,

som i Skoleaaret 1875-76 ville blive benyttede  
i Skolen.

---

### I Middelskolens 1ste Klasse.

*Vogts* lille Bibelhistorie; Luthers *Katekismus*;  
*Bibel*. — *Læsebog* for Folkeskolen og Folkehjemmet.  
— *Løkkes* Kortfattet tydske Grammatik; *Aalholms*

«Tydsk Læsebog for Begyndere». — *Erslevs* mindre Lærebog i Geografi. — *Eckhoffs* Regnebog 1 og 2 Hefte. — De 5 Hefter af *Skrivebøger* udg. efter off. Foranst.

### I Middelskolens 2den Klasse.

*Vogts* større Bibelh.; *Katekismus*; *Bibel*. — *Læsebog* for Folkeskolen; *Løkkes* «Kortf. tydsk Gramm.» — *Nissen og Daae*: Lærebog i Verdenshist. for Middelskolen. — *Erslevs* mindre Lærebog i Geografi. — *Eckhoffs* Regnebog 2 og 3 Hefte. — De 5 Hefter af *Skrivebøger* udg. efter off. Foranst.

### I Middelskolens 3die Klasse.

*Sørensens* Norsk Flora; forövrigt som i 2den Klasse.

### I Middelskolens 4de Klasse.

*Vogts* større Bibelh.; *Pontopp. Forklaring* (Sverdrups Udg.); *Bibel*. — *Løkkes* Omrids af Modersmaalets Gramm.; *P. A. Jensens* Læsebog til Skolebrug. — *Autenrieths* tydske Læsebog; *Løkkes* «Kortfattet tydsk Gramm.»; *Knudsens* tydske Stileøvelser. — *Voss's* Lærebog i Latin for Begynd. efter *Ploetz*. — *Berg*: English made easy; *Løkkes* Kortf. engelsk Gramm.; *Autenr.* English reader. — *Nissen og Daae* Lærebog i Verdenshistorien. — *Erslevs* Lærebog i den alm. Geografi. — *Horns* Naturhistorie for Beg.; *Sørensens* Planterigets Naturhistorie og *Sammes* Norsk Flora. — *Bonnevie*: Kortf. Lærebog i Arithmetik og Algebra; *Bonnevie*: Kortf. Læreb. i Plangeometri.

### I Middelskolens 5te Klasse.

*Vogts* større Bibelh.; *Pontopp. Forklaring* (Sverdrup); *Bibel.* — *H. Lassens* Læsebog i Modersmaalet (pros. og poet. Del); *Dorph* Udsigt over Digtarterne. — *Autenrieths* tyske Læsebog; *Løkkes* større tydsk Gramm.; *Knudsens* tyske Stileøvelser. — *Voss's* Udvalg af latinske Klassikere; *Schreiners* lat. Gramm. — *Autenr.* English reader; *Løkke* Kortf. engelsk Gramm.; *Autenrieths* engelske Stileøvelser. — *Brinchmanns* franske Gramm.; *Aalholms* franske Læsebog. — *Nissen og Daae:* Lærebog i Verdenshist.; *S. Petersen* Norges, Sveriges og Danmarks Historie for Middelskolen. — *Erslevs* Lærebog i den alm. Geografi. — *Christie:* Lærebog i Fysik for Middelskolen. — *Bonnevie:* Kortf. Lærebog i Arithmetik og Algebra; *Bonnevie:* Kortf. Lærebog i Plangeometri; *O. J. Brochs* Logarithmetabel med 5 Decimaler.

### I Middelskolens 6te Klasse.

*Vogts* større Bibelh.; *Pontopp. Forklaring* (Sverdrup); *Bibel.* — *H. Lassen* Læsebog i Modersmaalet (pros. og poet. Del); *Dorph* Udsigt over Digtarterne. — *Autenr.* tyske Læsebog; *Løkkes* større tydsk Gramm.; *Knudsens* tyske Stileøvelser. — *Voss's* Udvalg af latinske Klassikere; *Schreiners* lat. Gramm. — *Autenrieths* English reader; *Løkke* Kortf. engelsk Gramm.; *Autenr.* engelske Stileøvelser. — *Ingerslevs* franske Gramm.; *Aalholms* franske Læsebog. — *Nissen og Daae* Lærebog i Verdenshist.; *S. Petersen* Norges, Sveriges og Danmarks Hist. for Middelsk. — *Erslevs* Lærebog i den alm. Geografi. — *Christie* Lærebog i Fysik for Middelsk.; *Høyers* Udkast til

Mineralogi for Middelsk. — *Bonnevie* Kortf. Læreb. i Arithmetik og Algebra; *Bonnevie* Kortf. Lærebog i Plangeometri; *O. J. Brochs* Logarithmetabel med 5 Decimaler.

### I Latingymnasiets 1ste Klasse.

*Nissens* Kirkehistorie; *Bibel*. — *H. Lassens* Læsebog (pros. og poet. Del); *Dorph* Udsigt over Digtarterne. — *Nygaards* Oldnorsk Gramm.; *Nygaards* Oldnorsk Læsebog. — *Schreiners* lat. Gramm.; *Gjør og Johanssens* Opgaver til Overs. fra Latin; *Sallusts* Bell. Catil. & Jugurth.; *Ingerslevs* Materialier til lat. Stile; *Ingerslevs* Realordbog; *Kiepert* Atlas antiquus. — *Curtius's* græske Gramm. ved Voss; *Schenkls* græske Læsebog ved Voss; *Xenophons* Anabasis ved C. Berg og Fibiger. — *S. B. Thrige* Oldtidens Historie; *Daa*: Middelalderens Historie 2den Udg.; — *Guldbergs* Stereometri; *Bonnevies* Plantrigonometri; *O. J. Brochs* Skoleudgave af Logarithmetabel med 5 Decimaler; *O. J. Brochs* Lærebog i Arithmetik.

### I Latingymnasiets 2den Klasse.

*Novum testamentum Graece* ed. Tischendorf. — *Munchs* og *Ungers* Oldnorsk Læsebog med Glossarium. — *Herodots* 1ste Bog (Abichts Udg., 1ste Bind). — *Authenrieths* English reader; *Løkkes* kortf. engelsk Gramm. — Forøvrigt som i 1ste Klasse.

### I Latingymnasiets 3die Klasse.

Foruden tidligere benyttede Bøger: *Flemmer* Sølvalderens Forfattere og *Homers* Iliade ed. Faesi (1—6 Bog).

## Molde Skoles Indbydelseskrifter,

af hvilke det første udgik i Aaret 1861, have foruden Skoleefterretninger indeholdt nedenstaaende Bidrag, af hvilke de, der ikke ere mærkede med nogen Forfatters Navn, saavel som Skoleefterretningerne ere meddelte af Rektor Brinchmann:

1861. 1. Fortegnelse over Skolens off. Bibliothek.  
2. Do. over Skolens Discipelbibliothek.
1862. 1. Molde Middel- og Realskole i dens første 30 Aar (fra 1832—1862). Hertil Tegninger.  
2. Projection af geogr. Karter, ved Adj. Dørum (Hertil en Plade geometr. Figurer.
1863. Fortegnelse over Skolens videnskabelige Samlinger.
1864. Om Skolens Overgang fra Middel- og Realskole til fuldst. Lærd- og Realskole.
1865. 1. Om et foreslaaet Møde af Lærerne ved Christiansunds, Aalesunds og Moldes Lærd- og Realskoler i Molde 1865.  
2. Nogle Bemærkninger ved „Norsk Grammatik af K. Feilberg“, ved Forf.  
3. Sange for Skolens Disciple, med Musik og tildels med Text af Adj. Dørum.
1866. Vedkomm. Skolens Flytning fra det ældre til det nuværende Lokale.
1867. Lidt Pædagogik.
1868. 1. 24 norske Udarbejdelser af Skolens Disciple, ved Timelærer Cand. theol. Fr. M. Bugge.  
2. Reglement for Gymnastik og Exerctie i Skolen, ved Timelærer Capt. H. E. Christophersen.
1869. „Mine Skolesange“.
1870. Korte Beskrivelser af 50 alm. vildtvoxende norske Karplanter. Af Adj. C. W. Ludv. Horn.
1871. Fortegnelse over Bibliothekets Tilvext siden 1861, ved Timelærer Cand. theol. S. Steen.
1872. 1. Kortf. Fremstilling af Norges naturlige Beskaffenhed, ved Adj. C. W. Ludv. Horn.  
2. Fortegn. over udtraadte Disciple i Tidsrummet fra 1862—1872. (Forts. fra Indbyd.skr. 1862).
1873. Aktstykker til Molde Skoles Historie.

1874. 1. Beslutninger om Skolens Ordning efter Lov af 17de Juni 1869.  
 2. Specielle Bestemmelser for denne Skole.
1875. Kongel. Resolutioner og Departements-Skrivelser vedrørende Skoleloven af 17de Juni 1869 og i Henhold dertil udfærdigede Reglementer.
- 

**D**isciplenes Forældre og Foresatte samt enhver Anden, som interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære saavel Examens mundtlige Del, der vil blive afholdt efter vedføjede Plan, som Bekjendtgjørelsen af dens Udfald, der vil foregaa Lørdag den 10de Juli Kl. 10 Fmdg.

Molde i Juni 1875.

A. Brinchmann.

---

### Rettelser:

- Side 23 L. 8 f. n. Llasser læs: Klasser.  
 — 32 - 5 f. o. hvilket læs: hvilket Fag.  
 — 41 - 7 f. n. Plangeomeiri læs: Plangeometri.  
 — 48 - 1 f. o. Skyringer læs: Skyringar.

# Plan

## for Hovedexamen 1875 i Molde Skole.

Dag og Datum.	Formiddag Kl. 8.				Eftermiddag Kl. 3.			
	Klasse.	Fag.	Examinator.	Værelse No.	Klasse.	Fag.	Examinator.	Værelse No.
Tirsdag 15 Juni.	3 L.	Norsk Udarb.	Feilberg.	1.	3 L.	Geografi.	Hansen.	6.
	2 } G.	Lat. Stil						
	1 } M.	Norsk skr.	Winger.	5.				
	6 } M.	Norsk skr.						
	4 } M.	Historie.	Hansen.	7.				
3 } M.			4.					
Onsdag 16 Juni.	3 L.	Lat. Overs.	Feilberg.	1.				
	2 } G.							
	1 } M.	Tydsk Stil.	Lassen.	4.				
	6 } M.	Mathm. skr.	Larsen.	5.				
	5 } M.	Norsk skr.	Winger.	8.				
Thorsdag 17 Juni.	3 L.	Norsk Udarb.	Feilberg.	1.	5 M.	Fransk.	Hansen.	4.
	2 } G.	Norsk Udarb.	Owren.	3.				
	1 } M. L.	Lat. Stil.	Feilberg.	1.				
	6 } M. L.	Lat. Stil.	Winger.	4.				
	5 } M. E.	Engelsk Stil.	Lassen.	8.				
	4 } M.	Historie.	Hansen.	5.				
Fredag 18 Juni.	2 } G.	Mathm. skr.	Larsen.	3.	6 M.	Geografi.	Hansen.	4.
	1 } M.							
	6 } M.	Regning.	Hansen.	5.				
	5 } M.			8.				
Lørdag 19 Juni.	Alle Klasser.	Gymnastik.	Hansen.	Gymnastiklokalet <b>Kl. 9.</b>	Alle Klasser. 3 L. & 2 G.	Sang. Foredrag.	Bræin. Feilberg og Owren.	Gymnastiklokalet. <b>Kl. 4.</b>
Thorsdag 1 Juli	3 L.	Latin.	Feilberg.	6.	3 L. 4 M. L. 4 M. E. 3 M.	Tydsk. Latin. Engelsk. Norsk.	Lassen. Owren. Sommerschild. Winger.	8. 4. 1. 5.
	2 } G.	Oldnorsk.	Owren.	3.				
	1 } M.	Tydsk.	Lassen.	4.				
	6 } M.	Religion.	Sommerschild.	1.				
	5 } M.	Norsk.	Winger.	5.				
Fredag 2 Juli.	3 L.	Græsk.	Brinchmann.	6.	3 L. 4 M. 2 M. 1 M.	Fransk. Mathematik. Religion. Tydsk.	Lassen. Larsen. Sommerschild. Winger.	6. 5. 1. 8.
	2 } G.	Historie.	Feilberg.	3.				
	1 } M.	Religion.	Sommerschild.	4.				
	6 } M.	Tydsk.	Lassen.	1.				
	5 } M.	Tydsk.	Winger.	8.				
Lørdag 3 Juli.	1 G.	Græsk.	Owren.	3.	2 G. 1 G. 4 M. 1 M.	Fransk og Engelsk Fransk. Naturkundskab. Religion.	Lassen. Larsen. Sommerschild.	1. 5. 8.
	6 M.	Mathematik.	Larsen.	4.				
	5 M. L.	Latin.	Winger.	1.				
	5 M. E.	Engelsk.	Lassen.	8.				
	4 M.	Geografi.	Sommerschild.	5.				
Mandag 5 Juli.	3 L.	Mathematik.	Larsen.	6.	6 M. 5 M. 3 M.	Norsk. Mathematik. Geografi.	Winger. Larsen. Sommerschild.	4. 1. 5.
	2 G.	Græsk.	Brinchmann.	3.				
	6 M. L.	Latin.	Feilberg og Owren.	4.				
	6 M. E.	Engelsk.	Lassen.	1.				
	5 M.	Norsk.	Winger.	5.				
Tirsdag 6 Juli.	2 } G.	Religion.	Sommerschild.	3.	3 M. 2 M. 1 M.	Naturkundskab. Geografi. Norsk.	Larsen. Sommerschild. Winger.	5. 1. 8.
	1 } M.	Naturkundskab.	Larsen.	4.				
	6 M.	Historie.	Lassen.	1.				
Onsdag 7 Juli.	3 L.	Historie.	Owren.	6.	3 L. 5 M. 3 M. 2 M.	Engelsk. Geografi. Religion. Norsk.	Lassen. Larsen. Sommerschild. Winger.	6. 4. 5. 8.
	2 } G.	Mathematik.	Larsen.	3.				
	1 } M.	Fransk.	Sommerschild.	4.				
Thorsdag 8 Juli.	2 } G.	Latin.	Brinchmann og Feilberg.	1.	3 L. 4 } M. 3 } M.	Religion. Tydsk. Naturkundskab.	Sommerschild. Larsen. Larsen.	6. 5. 8.
	1 } M.	Historie.	Larsen.	4.				
	6 M.	Naturkundskab.	Larsen.	5.				
	5 M.	Geografi.	Sommerschild.	8.				

Fredag 9 Juli Kl. 8 **Censur.**

Lørdag 10 Juli Kl. 10 **Karakteroplæsning.**

**Ferier** fra 12 Juli til 12 Aug. incl.

Optagelsesprøve for nyanmeldte Disciple den 13de Aug. Kl. 10 Fmdg. — Fremmøde af alle Disciple Lørdag 14de Aug. Kl. 8 Fmdg.

A. Brinchmann.